

Az üres helyre rajzold le karácsonyfákat!



Rajzolta Faragó Péter, Általános Iskola, Oros.

A rajzolást kérő szövegben a többes számú főnevek előtt határozott névelőt mondjunk, ha a gyermek saját karácsonyfáját, díszeit, ajándékait rajzolja le!

ITTZÉSNÉ NAGY BEÁTA – BORSOS MARIANN
Városi Egészségügyi Szolgálat Gyermekrehabilitációs Központja
Debrecen

A zeneterápia hatása a sérült gyermekek személyiségére

Három éve költözött a debreceni Gyermekrehabilitációs Központ új épületbe (Intézetvezető főorvos: Dr. Vekerdy Zsuzsanna).

Sok gyermek és szakember öröme régi vágyunk valósult meg, amikor új terápiás programot indíthattunk be, a zeneterápiát.

A zene ősidők óta létezik, és részt vesz az ember mindennapi életében, érzelmeiben és a lélektani jelenségek sokaságában. Ennek sokoldalú hatásáról és erejéről, Kodály Zoltán így ír: „A zene hatása emberformáló erő, mely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene fogékonyvá teszi az embert a szép befogadására, formálja az ízlést és az emberi magatartást”.

Már a kisgyermekkel meg kell éreztetni a muzsika adta felemelő érzést, aktív, pihentető hatását, a mozgást kiváltó kreatív erejét. A szabad hangszeres és asszociatív improvizáció, a szimbólumok zenei és kreatív terápiás alkalmazása, a zenehallgatás és az alkotó képzelet összekapcsolása a táncsal, az együttmozgással, az együtténekléssel, az érintéssel, a tekintettel való kifejezéssel, nem csupán a mozgást, az értelmi képességeket, hanem a teljes személyiséget fejleszti. A zenei nevelésnek tehát transzferhatása van a gyermek képességeire: a mozgás, az egyensúlyozás, és a megfigyelőképességére. A zene elvontsága, meghatározatlan tárgyiassága miatt, kiválóan alkalmas általános nevelési eszközként egészséges gyermekeknél is.

Ennek ismeretében és tudatos alkalmazásával végezzük *Kokas Klára* zeneterápiás módszerére építve a zenei foglalkozásainkat gyermekpszichológus és zenepedagógus vezetésével, a Hollandiában alkalmazott nondirektív hangszeres technikával és kreatív terápiával kiegészítve.

A mozgássérült, pszichoszomatikus zavarokban szenvedő és vak gyermekek – kik sokszor halmozottan sérültek –, olykor több száz kilométerről érkeznek intézetünkbe.

A kis falvakban, de olykor még a városban is nagyon nehezen tolerálja társadalmunk a „másságot”, s ez újabb töréseket, feszültséget okozhat a gyermekek személyiségében és családjukban.

A zene közösségteremtő ereje, illusztráció képessége, feszültségoldó hatása, karakterizáló és stílusteremtő képessége révén személyiségfejlődést érhetünk el.

Célunk: A sérült gyermekek gátlásosságának csökkentése, szorongásuk oldása, önbizalmuk, önkifejezésük fejlesztése és növelése, szociális kapcsolataik és kapcsolatteremtő-képességük, együttműködésük, figyelemkoncentráció-képességük fejlesztése, viselkedési zavarai, pszichés feszültségük oldása stb. Így közreműködőbbé tehetők az egyéb kezeléseknél való részvételben, a családban, az óvodában, az iskolában, s így közvetlen környezetünkben is.

A rehabilitáció előfeltétele a komplexebb kontaktusteremtő-képesség kialakulása és stabilitása.

A zeneterápia mint módszer a szocioterápiák összes hatásmechanizmusát magában foglalja, ezen túlmenően a szociális kapcsolatteremtésnek is eszköze. Csoportterápiás hatása sokrétű, hat a kommunikációs kapcsolatokra is. A szorongásoldás egyik legjobb eszköze, de elősegítheti az esztétikai érzés kialakulását, illetve újra kifejlődését, az alkotó, a kreatív tevékenységet is.

A zene terápiás felhasználása csoportalakítást tesz lehetővé, így közvetlenül kihat az intézmény egészére, sőt messze annak falain túl is. Ugyanis megnyílik az út a nonverbális terápiáktól a verbális felé.

A zene számos terápiás lehetőséget nyújt a gyógyítás bármely területén. Végső célunk tehát a testileg és lelkileg sérült gyermekek társadalomba való beilleszkedésének elősegítése, a szociabilitás javítása, tüneteik mérséklése, illetve megszüntetése. Azok a gyerekek, akikkel 5-7 fős csoportokban, barátságos, játékos, színes zeneszobában együtt játszunk a dallamok hullámain, többnyire túlszorongóak. A dallam egyszer csak elvarázsolja őket, és sajátos módon újracsendül mozdulataikban, pillantásaikban, alkotásaikban.

Nagyon fontos, hogy átéljük, megérezzük a gyermek problémáit, hangulatát. A dalok, a dalosjátékok, a hangszerek kiválasztásakor mindig figyelembe vesszük a csoportot, az egyes személyeket, a sérülésük okát. Ezeket még a nagyobbak is nehezen tudják verbálisan megfogalmazni, de bemutatkoznak, beszélnek, játszanak a hangszerek, a hangok, a dallamok nyelvén szorongásaikról, félelmeikről. Mindezt a szabad improvizáció keretében a zenei kérdés-felelet, a tükrözés és a körpárbeszéd stb. technikájával valósíthatjuk meg.

Az ének kísérete, a mondóka ritmusosságának érzékeltetése a ritmushangszerek felhasználásával történik. A gyermekek szabadon válogathatnak a zeneszoba hangszerei közül – dob, cintányér, marimba, xilofon stb. Hangszeres játékuk a zenei készségfejlesztésen túl egyensúlyérzék, emlékezet, figyelem, koncentráció képességük fejlesztésére is szolgál, feszültségük, szorongásaik oldódása mellett.

A zene átadása is megköveteli az együttérző intimitást, a biztonságos érzelmi közösséget, amely a gyermek modelljévé és ezáltal majd személyiségének részévé válhat.

A szorongásra való hajlamot, ennek mértékét a részletes egyéni személyiségvizsgálat mellett a State-Trait Anxiety Inventory (STAI) teszttel mértük. A terápia megkezdése előtt megkértük a szülőket – mivel többnyire óvodáskorú és kisiskolás gyermekek alkotják csoportjainkat, akik még nem tudnak írni, – töltsék ki a gyermekükről e tesztet. Majd fél év elteltével újra kiosztottuk a kérdőívet. Így objektív, konkrét, számszerű értéket is kaptunk a gyermekek szorongásának csökkenéséről, amely legtöbb esetben igen jelentős volt. Aktívabbá, közösségi (óvodai, iskolai) foglalkozásokon beilleszkedőbbé, bátrabbá, szorongásmentesebbé, barátkozóbbá, nyitottabbá, közlékenyebbé váltak otthon és naponkénti közösségükben is, már pár hónap zeneterápiás foglalkozás után is gyermekeink.

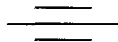
A gyermekek igen nagy örömmel járnak foglalkozásainkra, s szinte „kicserélődnek” rajta, szüleik, pedagógusaik véleménye szerint is.

Jó lenne, ha az országban minél több helyen nyílna lehetőség a zeneterápia alkalmazására az egészségügyi és a pedagógiai intézményekben. Elősegítve a normál gyermekek érzelmi és szemé-

lyiség fejlődését, a testi vagy lelki sérüléssel rendelkező gyermekek gyógyulását, közvetlen környezetükbe és társadalmukba való harmonikusabb beilleszkedését.

IRODALOM

1. Barkóczy Iloná és Pléh Csaba: Kodály zenei nevelési módszerének pszichológiai hatásvizsgálata, Bács-Kiskun m. Lapk. Váll. 1993. 154. p.
2. Kokas Klára: Képességfejlesztés zenei neveléssel, Bp., Zeneműkiadó, 1972. 120 p.
3. Kokas Klára: Személyiségformálás zenei neveléssel, In. Óvodai nevelés, 1974/3. 94-96 p.
4. Kokas Klára: Amerikában tanítottam, Bp., Zeneműkiadó, 1978. 135 p.
5. Kokas Klára: Személyiségformálás zenével. Improvizált zenei mozgások gyermekekkel. In. Budapesti Népművelő, 1979. 3-4.
6. Kokas Klára: Gyerekek originális kifejezési formái zenéhez, Kodály Szeminárium, Kecskemét, 1980. 24. p.
7. Kokas Klára: A zene felemeli a kezeimet, Akadémiai Kiadó, 1992. 205 p.



MARGITAINÉ HORVÁTH ÁGNES

Kazinczy Ferenc Általános Iskola

Nyírbogdány

Kazinczy - nap iskolánkban

„Aki tud is, akarja is a jót,
lehetetlen, hogy ne ragyogjon.”
(Kazinczy Ferenc)

Második éve, hogy iskolánk névadójának, Kazinczy Ferencnek a születésnapján – október 27-én – Nyírbogdányban Kazinczy-napot szervezünk. Így tanulóink egyre jobban megismerik névadónk sok nélkülözéssel teli életét, irodalomszervező munkásságát, a nyelv megújítására tett kísérleteit.

Az általános iskolai tananyag amúgy is igen mostohán bánik Kazinczyval. Bár ebben az évben örömmel láttam, hogy a Nemzeti Tankönyvkiadó 12 éveseknek szánt irodalomkönyve ismerteti Kazinczy életrajzát, és olvasható benne néhány örök értékű epigrammája is.

Halász Gábor századunk első felének irodalomkritikusa ezt írta Kazinczyról: „Egy század óta akarva akaratlanul minden magyar író az adósa.” Úgy gondolom, nemcsak az írók, hanem mindannyian adóasai vagyunk, akik magyarul beszélünk.

Üdvös lenne, ha a „nyelv teremtő mesteréről” egyre több iskola megemlékezne. Segítségül szívesen felajánlom műsorunk forgatókönyvét, amely a kisebb gyerekek számára is érthetően mutatja be Kazinczy életének első húsz évét. (A későbbiekben tervezzük a folytatást.)

Azt hiszem, minden megemlékezéssel egy kicsit törlesztünk adósságunkból.

Szín: Kazinczy ül az íróasztalnál. Az asztalon gyertyatartók, kalamáris, könyvek. A többi szereplő félkörben áll.

Vers: Takács Tibor: Kazinczy előtt

Zene: Beethoven VI. szimfónia II. tétel (részlet).

1. szereplő:

Kazinczy Ferenc ősei a XVI. század végén még jobbágyi sorban éltek a Borsod megyei Kazinc faluban. Az életrevaló ősök azonban idővel birtokot és hasznos hivatalt szereztek. A második generáció már nemesi kiváltságokkal bírt.